

2008-02-26

Vår ref: 2008/259/184

Er ref: M2008/413/H

Miljödepartementet
Enheten för hållbar utveckling
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Remiss med anledning av införande av Inspire direktivet

Nedan följer SMHIs svar på Miljödepartementets enkät rörande införandet av Inspire direktivet.

Generaldirektör Maria Ågren har beslutat i detta ärende efter föredragning av direktör Bodil Aarhus Andrae. Ärendet har beretts av enhetschef Bernth Samuelsson, enhetschef Eva Edelid och verksjurist Michael af Sandeberg.

Maria Ågren
Generaldirektör

Frågor

Datamängder

Lantmäteriverket har gjort en preliminär lista över de nationella rumsliga datamängder som verket anser höra till direktivets tillämpningsområde samt ansvariga myndigheter m.fl. Listan följer som bilaga till denna enkät.

- *Finns det ytterligare datamängder som bör tas med på listan?*

Hydrologiska data skulle kunna inkluderas i bilaga III, tema 14, Geografiska meteorologiska förhållanden.

- *Vilken myndighet eller annan organisation ansvarar för datamängden?*

SMHI.

- *Finns det datamängder som omfattas av Inspire-direktivet inom er myndighets uppdragsverksamhet? Vilka datamängder är det i så fall fråga om?*

I bilaga III inom tema 13 Atmosfäriska förhållanden beräknas atmosfärskemiska data. Inom tema 14 Geografiska meteorologiska förhållanden, insamlas strålningsdata och inom tema 15 Geografiska oceanografiska förhållanden, insamlas ström- och vågdata. Detta är exempel på datamängder som ibland samlas in/beräknas inom SMHIs uppdragsverksamhet.

Myndighetsbegreppet

Direktivets myndighetsbegrepp skiljer sig något från det svenska. Detta innebär att det finns ett antal aktörer i det svenska samhället som faller in under direktivets definition av ”offentlig myndighet”, men som inte betraktas som myndigheter i svensk rätt. Flera svenska författningar på området, som gäller myndigheter, är alltså inte tillämpliga på dessa organ, t.ex. avgiftsförordningen, förvaltningslagen eller författningar som rör spridning av myndigheters information. För att svensk lagstiftning skall kunna leva upp till direktivet i denna del är det nödvändigt att införa regler om bl.a. skyldighet att skapa metadata, sprida rumsliga datamängder via nättjänster samt dela data med andra myndigheter, som gäller även de organ som inte är myndigheter enligt svensk rätt.

Enligt direktivet omfattas offentliga myndigheter enligt följande definition:

Offentlig myndighet:

- statlig eller annan offentlig förvaltning, inbegripet offentliga rådgivande organ på nationell, regional eller lokal nivå.*
- fysiska eller juridiska personer som har offentliga förvaltningsuppgifter enligt nationell lag, inbegripet särskilda uppdrag, verksamheter eller tjänster som rör miljön.*
- fysiska eller juridiska personer med offentligt ansvar eller offentliga uppgifter, eller som tillhandahåller offentliga tjänster som har samband med miljön under överinseende av ett sådant organ eller en sådan person som anges i a eller b.*

- *Känner ni till någon aktör inom ert område som kan tänkas utgöra en offentlig myndighet enligt b eller c ovan och som träffas av direktivets bestämmelser?*

IVL, Svenska miljöinstitutet kan vara ett exempel på en offentlig myndighet av typ b.

Syfte - miljöändamål

Inspire-direktivet är avgränsat till verksamheter som kan påverka miljön (artiklarna 1 och 17).

- *Är det möjligt att i er verksamhet avgränsa verksamheter som kan påverka miljön? Varför / varför inte?*

I stort sett alla SMHIs data kan betraktas både som miljödata och som geodata, vilket innebär att en sådan avgränsning är av ringa betydelse för SMHI.

- *Vilka fördelar/nackdelar skulle ett krav på en sådan avgränsning innebära för er verksamhet (exempelvis sekretessbestämmelser)?*

Se ovan.

Sekretess

De datamängder som er organisation ansvarar för kan innehålla uppgifter som enligt gällande lagstiftning är sekretessbelagd.

- *Vilka av de datamängder som ligger på ert ansvar innehåller sekretessbelagda uppgifter och vad är grunden för sekretessen?*

Vattenföringsdata som insamlas från kraftindustrin omfattas av sekretess enligt 8 kap. 10 § sekretesslagen (1980:100) (affärssekretess).

- *Är det enkelt att vid organisering av elektronisk informationsspridning separera de sekretessbelagda uppgifterna från den övriga datamängden?*

Ja.

Metadata

Inspire-direktivet förutsätter att medlemsstaterna ser till att metadata skapas och hålls uppdaterade för datamängder och tjänster som tillhör direktivets tillämpningsområde.

- *Finns det metadata för de datamängder och tjänster som er myndighet ansvarar för?*

Metadata finns i viss mån, men inte i den utsträckning och enligt den standard som Inspire-direktivet kräver.

- *Hur stora resurser/kostnader lägger ni ner på att producera och ajourhålla metadata i dag?*

En översiktlig bedömning är att SMHI i dagsläget lägger ner arbete motsvarande tre heltidstjänster för att producera och underhålla metadata och stationsuppgifter.

- *Vad är den preliminära uppskattningen av hur mycket resurser er organisation kommer att använda för produktion av metadata till följd av Inspire-direktivet och hur stora kostnader medför detta (specificering per datamängd om det är möjligt)?*

För datateman i bilaga I ryms merarbetet inom den ordinarie verksamheten.

För datateman i bilaga III (som i princip omfattar alla SMHIs data) uppskattar SMHI detta arbete som mycket omfattande och en översiktlig bedömning är att det krävs ytterligare resurser motsvarande 3 – 5 tjänster eller en årlig kostnad på cirka 3 mnkr.

Interoperabilitet

De datamängder och tjänster som omfattas av direktivets tillämpningsområde ska enligt artikel 7 göras allmänt tillgängliga och harmoniseras enligt tekniska specifikationer m.m. som närmare kommer att definieras i genomförandebestämmelser. Datamängderna kan göras tillgängliga antingen genom att de anpassas eller genom att de går att omvandla med hjälp av omvandlingstjänster. I artikel 8 specificeras vad 5 genomförandebestämmelserna ska omfatta för de datamängder som avses i bilagorna I och II i direktivet.

- *Tillhandahåller er organisation i dag datamängder och tjänster på ett vedertaget harmoniserat/standardiserat sätt? Exempelvis följer ni vedertagna nationella och/eller internationella standarder?*

I begränsad omfattning tillgängliggör SMHI redan idag data i form av standardiserade webbtjänster (så kallade WMS- tjänster).

- *Hur stora resurser/kostnader lägger ni ner på att standardisering etc. av datamängder och tjänster i dag?*

För standardisering av datamängder och tjänster i enlighet med Inspire lägger SMHI uppskattningsvis ner resurser motsvarande 4-5 heltidstjänster.

- *Vad är den preliminära uppskattningen av hur mycket resurser er organisation kommer att använda för harmonisering/standardisering av datamängder och tjänster till följd av Inspire-direktivet och hur stora kostnader medför detta (specificering per datamängd om det är möjligt)?*

Att harmonisera och standardisera SMHIs datamängder i bilaga III i enlighet med kraven i Inspire är ett mycket omfattande arbete då det berör i stort sett alla SMHIs databaser. Det är därför omöjligt att ge en relevant kostnadsuppskattning innan bilaga III:s datateman är ordentligt specificerade, men det kommer säkert att innebära omfattande kostnader.

Nättjänster

Enligt Inspire-direktivet skall det inrättas sök-, visnings-, nedladdnings- och omvandlingstjänster. Direktivet förutsätter inte att de myndigheter som svarar för datamängderna upprätthålla dessa tjänster själva.

- *Skapar och upprätthåller ni själva sök-, visnings- nedladdnings- eller omvandlingstjänster eller tjänster för elektronisk handel i anslutning därtill i dag, eller producerar ni tjänsterna tillsammans med annan myndighet (specificera per datamängd om möjligt)?*

SMHI skapar i dagsläget i viss omfattning sök- och visningstjänster och i begränsad omfattning även nedladdningstjänster. Detta sker oftast i samverkan med andra myndigheter.

- *Vad är er organisations uppfattning om upprätthållandet av ovan nämnda tjänster med anledning av införandet av Inspire-direktivet, dvs. bör detta ske i egen regi, i samverkan mellan myndigheter eller ska t.ex. en ansvarig myndighet utses?*

Varje myndighet bör själv skapa enkla sök-, visnings- och nedladdningstjänster, men det bör ske i samverkan med andra myndigheter och inom ramen för Geodatarådet och Lantmäteriets Geodataprojekt.

Övrigt

- *På vilket sätt anser ni att er organisation och/eller er bransch drar nytta av att en infrastruktur för rumslig information inrättas? Uppskatta nyttan i kronor om möjligt.*

För SMHI som meteorologiskt institut betyder troligen inte Inspire några stora förbättringar, inom ramen för den världsmeteorologiska organisationen (WMO) har data utbyts på ett standardiserat sätt under mycket lång tid. På kort sikt kommer kostnaderna för Inspire att vara betydligt större än vinsterna. På lång sikt så kommer vinsten av enklare tillgång till miljödata att överväga kostnaderna (när det gäller SMHI som aktör inom miljöområdet). För miljösektorn som helhet innebär direktivet naturligtvis en stor samhällsnytta. Att för SMHIs del uppskatta nyttan i kronor med någon form av säkerhet är i dagsläget inte möjligt.

- *Vilka är de största utmaningarna i er organisation med tanke på direktivets införande och tillämpning?*

För SMHI är den största utmaningen att ta fram metadata och tjänster i enlighet med Inspire för de datateman i bilaga III som berör SMHI, dvs. tema 13, 14, 15 och 16.

- *Övriga kommentarer om tillämpningen av Inspire-direktivet?*

SMHI har inga ytterliggare kommentarer.